

rem polje tako rodi, da se je egiptovska dežela že za časov očaka Jakoba žitnica bližnjih in daljih krajev imenovala. Tudi za časov rimskega svetovnega gospodarstva je bil Egipt tista dežela, ki je z svojimi obilnimi žetvami svetovladni Rim zalagala in preskrbovala. Ravno to so spoznali v novejšem času tudi Francozi, ki so lansko leto 60 milijonov frankov v enake namene dovolili. Skušnja uči, da ribniki, ktere voda, ki mnogo prstenih in blatnih delkov seboj pelje, napaja, vsakih tri let če se jim voda spusti, dobre žetve obrodijo brez vsega drugega gnojenja. Pa skušniji velja v nekterih krajih pognojitev orala zemlje z navadnim hlevnim gnojem blizo 90 goldinarjev. Kdor ima toraj ugodno ležeč ribnik 3 leta pod vodo, si prihrani za 90 goldinarjev gnoja, ki bi bil sicer za kmetovavstvo zgubljen. Gnoj, ki bi bil za to zemljišče potreben, gre lahko na drugo njivo za druge sadeže. Nadalje daje marsikteri ribnik, dokler je z vodo napojen, več nastelje, ko marsikteri travnik enake velikosti krme. Konečno je mogoče v istem ribniku v enem in istem letu žeti in karpe rediti, in vendar si pridelki niso na škodo. Da pa od jedne reje karpov kolikor mogoče največ dobička riborednik ima, mora za prave nasadne stare karpe skrbeti, čas in pogoje poznati, pod kterimi ribe starke ikre v ribnik za mlade karpe polagajo. Nadalje mora riborednik sovražnike karpovih iker in mladih izleglih se ribic dobro poznati, da jih skrbno odstrani in sploh za rast in razvitek mlade ribje ralege skrbeti. Tam, kjer voda priteka v ribnik, kteri je za ribje mlade namenjen, se mora mreža iz železne svile tako postaviti, da druga ribja plemena v ribnik ne morejo, pa tudi ribe iz ribnika uhajati ne morejo. Ribnik za mlade ribe mora imeti zadosten prtok mehke vode, mora najmanj oral meriti, plitev in solnčnim žarkom izpostavljen biti. Predno ribe starke v njega prideja, sme le tretji del njegov z vodo napojen biti. Ostali del se še le z vodo napolni, ko se mlade ribice že začno prikazovati. Ko se v novi ribnik voda napusti, nastanejo v njem milijoni in milijoni živalic nalevek, žuželk in povodne živadi, povodnih rastlin itd. med kterimi je mnogo sovražnikov karpovih iker. Tu se dostikrat vname borba za življenje hujša od one na suhi zemlji, ki je dostikrat navadnim očem do cela skrita. Ko se v ribnik voda napusti in ribe začno ikre polagati, je ribnik še prost vseh sovražnikov karpovih iker in v ugodnih pogojih more jedna sama samica po 50.000 mladih ribic nasaditi, ki so sred julija že po 5—7 centimetrov dolge. Ako se te ribice v nanovo napojen ribnik, v kterem se je detelja, zimski ječmen, fura itd. prej pridelala, 500 na oral denejo, dosežejo že v tistem letu 15—23 centimetrov dolgoti in postanejo drugo leto že $\frac{1}{2}$ — $\frac{3}{4}$ kila težke. Kdor tako z ribstvom ravna, temu se tudi izplača.

M. Za seme se mora najlepše žito odbrati. Nekteri kmetje imajo navado za seme slabejše ali zadnje žito jemati. To pa je prav napačna, kme-

tom zelo škodljiva navada. Za seme se mora sprednje najbolj težko zrno vzeti. Najboljše seme pa je tisto, ki ima težko in največe zrno, zato ker ima veliko zrno največ hrane za mlado rastlinico v sebi. Natančne skušnje z semenom raznega žita, oljelih sadežev, stročja in krmnih rastlin so do jasnega ko beli dan dokazale, da kmetovavec takrat najtežje seme za posejatev porabi. Neprav je srednje ali drobno zrnje sejati, neprimerno zdobljeno ali poškodovano zrnje za sejanje vzeti, naravnoč odsvetovati je seme sejati, ki se je na njivi izcimilo in potem še le pospravilo. Niti dobra zemlja, niti ugodno vreme, niti obilen gnoj ne more več takemu semenu do obilne žetve pripomoči. Rastlina, ki se hoče, da lepo raste in krepka postane, mora v mladosti močna biti, to pa more le rastlina, ki iz močnega semena priraste. Kakor iz slabostnega, pokvarjenega, bolehnega otroka nikdar ne postane krepak, zdrav mož, močna, lepa žena, ravno tako je z rastlino. Zato, komur je lepe žetve mar, naj nikdar ne skopuje pri semenu; kolikor je seme lepše, polnejše, toliko je tudi boljši kupi debelo, močno seme daje obilne pridelke, slabo poškodovano seme daje slabe žetve. Toraj je lepo, debelo, težko zrnje za seme!

Rodovitnost bučel. V Melniku na Českem je letos, kakor se dunajskemu gospodarskemu časniku „Der Praktische Landwirth“ piše, jeden panj dal šest mladih rojev. To, pravi neki drugi bučelar iz Českega, ni nič kaj nenavadnega letos. Dobil je pre od treh starih panjev od 27. majnika noter do 15. julija 15 mladih rojev. Panj *A* lanski roj je dal 27. majnika prvenca, 8., 11. in 12. junija pa drugi, tretji in četrti roj. Panj *B* iz leta 1876 je rojil 4., 11., 12., 14. in 15. junija. Panj *C* pa, prvenec od 18. junija 1877, je rojil 4., 11., 12., 13., 14. in 15. junija. Vsi ti tri panji so kranjskega rodu. Mladi roji so pre tudi močni.

Razstava poljedelskih pridelkov v Celju se bo gotovo vršila 5. 6. in 7. okt. in sicer v nekdanji Lasnikovi tovarni za usnje poleg cerkve sv. Maksimilijana. Slovenski in nemški načrt se je začel razpošiljati!

Premiiranje konjev z državnimi premijami bo 12. sept. v Ptuj, 14. sept. v Ljutomeru in 5. okt. v Celju. Za ptujski okraj je odločenih 240 fl. za ljutomerski 340 fl. in za celjski 280 fl.

Sejmovi na Štajerskem. 20. aug. sv. Juri na Pesnici; 24. aug. Arvež, Laško, Cmurek, Središče, Rogatec, Slov. Bistrica, Velenje.

Sejmovi na Koroškem. 21. aug. Bleiberg nemški; 24. aug. Freže, Kotiče, Labod; 28. aug. sv. Andraž.

Dopisi.

Od sv. Trojice v Sl. gor. „Čast Bogu na višavah!“ tako smo sicer zmirom dolžni Boga častiti, ker neprenehoma dobivamo od njega dobrot brez števila, pa o posebnih priložnostih za nenavadne dobrote je treba tudi bolj srčno Njega hvaliti in

slaviti. Eno takovih nenavadnih milosti nam je 4. aug. Bog dal, za katero se Mu vsi Trojičani, in vsi, ki so se nje vdeležili, iz globočine sreča zahvalujemo. Dobili smo zopet enega novega mešnika, č. g. Franca Lorbeka, tukajšnjega rojaka, ki so 4. aug. prvi dar sv. meše Bogu darovali. Veselje bilo je jako veliko. V soboto večer, ko je „zdravo Mariji“ odzvonilo, so začeli možnarji pokati, iz zvonika se je glasilo lepo in milo zvonjenje, ki je naznanjalo, kaj se ima drugi dan goditi. Med tem pa se je po celem trgu, iz vsakega okna, tudi iz oken šolskega poslopja, zasvetilo, in v malo trenutkih je bil trg celó svetel; kajti dobri Trojičani so bengalično svečavo pripravili, bodi jim to v čast zavoljo njihovega velikega spoštovanja do duhovništva. Čeravno nam je dež, ki je že v noči začel liti, žugal veselje v nedeljo skaliti, vendar možnarji niso vtihnili, ljudstva je bilo vse polno, in č. g. primicijant so med lepo vbrano godbo, in krasnim petjem, krepko in čvrsto prvo sv. mešo odpeli. Med sv. mešo, po evangeliju, je bila pridiga, pravi kinč vse slovesnosti. Govorili so naš č. g. kaplan P. Miklavž M. iz reda sv. Frančiška. Razlagali so veliko veselje, ki ga ima v veselih presv. Trojica, in čast, ktera se Bogu skaže skoz prvo, kakor vsako daritev sv. meše. Potem so govorili, koliko veselje je za vsakega človeka ta dan, in zadnjič veliko veselje in posebna čast za faro sv. Trojice. Govorili so č. g. P. goreče, navdušeno in ginljivo. G. plemeniti Hinko Krismanič, grajsak v Poklek-u na Hrvaškem, nekdanji poslanec v Peštu, kateri so nas z svojo nazočnostjo počastili, so rekli, da jih malo kateri duhovnik gane, a ta pridiga jih je do solz ganila! Za druge slovesnosti zaslužijo hvalo posebno g. Ferdinand Golob, sin našega župana, in g. Aleksander Deanino, tukajšnji vračitelj!

Iz Celovca. (Razne stvari.) V soboto večer došel je tu sem drugi vlak, ki nam je bolnih vojakov iz Bosne pripeljal. Med njimi je tudi 5 húsarjev, ki so bili v praski pri Maglaju. Ranjence so peljali v vojaško bolnišnico. Druge onemogle vojšake pa v sirotniško kasarno, ki je tudi kot bolnišnica priredjena. Bog daj, da bi ne bila nikoli do polovice napolnena! Celovec od nekdanj slovi zavolj svoje ustavovernosti in svobodoljubnosti! Ali vedite, da doslej še ni imel ne ene ljudske šole! Po pravici je torej mestni svetovalec g. profesor Einspieler zbranim mestnim očetom v lice rekel: „Vi doslej za šole še toliko niste storili, kolikor je že po starih postavah bila vsaka fara storiti dolžna.“ Ko je strašen hrup med mestnimi očetmi nastal, je č. g. profesor djal: „glejte, vsaka fara je po stari šolski upravi dolžna postaviti si lastno farno šolo. V Celovcu so 3 fare. Pokažite mi pa le eno poslopje za ljudsko šolo.“ Očetje so morali g. profesorju Einspielerju pritrčiti ter sprejeti njegov predlog, da se za ljudske šole postavi primerno šolsko poslopje. V soboto 10. t. m. so zidarji dospeli do vrha drugega nadstropja.

Dnes vibrajo na zidovji novih šol plapajoče zastave. V sredi prapor Celovškega mesta z grbom. Njemu ob desni in levi 2 zastavi koroške dežele. Tem ob desnici nebodigatreba tribojni nemški prapor, na levem koncu še le avstrijska dvobojna zastava. Te zastave mislim dovolj prerokujejo, v kakšnem duhu da se bode v teh šolah mladina odgojevala. Novo šolsko poslopje stoji na benediktinskem trgu blizu hiše, katero je tiskarnica družbe sv. Mohorja kupila. V kratkih dneh se bodo začele letošnje knjige družbe sv. Mohorja razpošiljati. Če se bodo nekoliko zakesnile, naj čč. društveniki vedó, da je blagorodni za to društvo toliko vneti g. Šimon Janežič, tajnik družbe sv. Mohorja, moral tudi v Bosno. Toraj odboru sedaj enega važnega uda manjka. Vrh tega ima sedaj društveni odbor uravnanje nove društvene hiše na skrbi. V kratkem se začne tiskarnica v svojo novo hišo seliti. Iz letošnjega društvenega koledarja, ki je prav zanimiv, bodo društveniki o tej hiši več zvedeli. Le toliko zamorem reči, da je v takšnem oddelku mesta, kjer bo od leta do leta večji cenó imela. Okoli društvene hiše bodo v kratkem vsa poslopja ponovljena. Kar volitve zadevlje, se obe stranki pridno na boj pripravljate. Rok križem držati nikakor ne kaže. Če bi Slovenci in sploh konservativci na Koroškem tudi nikjer ne zmagali, razen v Velikovecu, tako se vendar spodobi vladi pokazati, da še živijo in se svojih pravic zavedajo. Le pogledimo na Nemško! Bismarku strašno po glavi hodijo tudi oni socijaldemokrati, ki so pri volitvah glasovali — če tudi so konečno propali. Toraj na noge! Tudi glasovi kandidatov, ki v manjšini ostanejo — niso brez pomena!

Iz Središča. (Letina in toča.) Letina je pri nas precej dobra, kakoršno smo dolgo pogrešali. Razven pšenice, katero je skoraj popolnem megla izpila, je se drugo vse, kar je požeto, dobro obneslo. Le zaradi obilnega deževja nismo mogli brž pod strehe spraviti, zato je precej izcimilo. Po vinogradih smo upali tudi dobro vinsko letino, ali temu ni tako. Ko je grozdje nekoliko odcvetelo, se ga je smod lotil, dosti več škode pa je napravil pikec in nekolilo tudi toča. V nedeljo 11. t. m. okoli štireh se je na severu prikazal črn oblak in čez kake pol ure je bliskalo in gromelo in ko bi trenul se vlije strašna ploha, kakor da bi iz škafa vlival, da so naenkrať ob cestah potoki tekli, in tudi toča je močno udrihala; ajdo, ktera je bila precej pozno sejana, in še ni imela trdega stebela, je skoraj do polovice v zemljo zabila in spresekala, in tudi turšico je precej poškodovala!

Iz Zemona na Kranjskem. Naznani vrli „Slov. Gosp.“ tudi iz našega kraja žalostno vest, da je tu na 30. pr. m. tudi toča potolkla; polovica pridelkov je vničeni, posebno pšenice in ovsá itd. Naše polje je raznu enega dela najbolj potolklo manje vasi: Vrbov, Vrbič, Jablanice in Trpčane. Ravno tisti hip je tudi v Bistrici strela neko hišo požgala. Na 4. t. m. je pa strašna povodnja nam

polje, ceste, poti, njive razdrla, snopje in seno odnesla; kot morje je stala, g. Jos. Znideršiču je pa pri mlinu vse čebele potopila. Leto je deževno, da ne moremo ne sena posušiti, ne snopja spraviti, skoro vsak drugi dan je dež. Krompir gnjuje. Sadje pa lepo kaže in zori posebne češple in jabelka.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Nove volitve so razpisane po večini avstrijskih dežel. Jako važne bodo one na Českem, naši bratje Čehove so sklenili povsod složno postopati. Tako je prav! Pri nas na Štajerskem je še malo volilnega gibanja slutiti: liberalni ustavoverci in nemčurji so nekoliko poparjeni; preveč jih težijo grehi 10letnega gospodarstva! — Štajerski deželni odbornik grof Kotulinski je v železniški postaji Feldbah naglo umrl; namenil je potovati v Ormuž, a moral je pot nastopiti v večnost, ž njim je padel zopet eden izmed stebrov nemškega liberalizma! — Meseca sept. hočejo v Gradcu odkriti spomenik nadvojvode Jovana, k svečanosti vabijo tudi svitlega cesarja. — V Gorici so ugrabili več lahonskih rogoviležev in jih hočejo v Ljubljani postaviti pred porotnike, ker se goriškimi ne zaupa prav. — Tržaški mestni župnik dr. Glavina je imenovan za škofa v Poreču. — Ogerske volitve so dokončane; zmagala je Tiszajeva liberalna stranka z 223 poslanci, nasprotna stranka je dobila komaj 60 poslancev in Košutovcev je 56. Prekmurški Slovenci so pa slabo volili. Dopis iz Belatincev, kojega prihodnjic do čista objavimo, nam poroča, da je g. Augustič propal; v Soboti je izbran bil Berke (fiškališ advokat), v Lendavi fiškališ Imre Weszter in v Bakši nek Turgonyi Lajos, sami magjaroni in kalvini; Slovenci so pili in jeli na tuje stroške pa grdo volili. Žalostno! Ker je upor zoper našo vojno v Bosni nepričakovano hud, zato so svitli cesar poklicali še 3 divizije pod orožje in tudi 2 bataljona dalmatinskih brambovcev morata iti v Bosno.

Vnanje države. Rusi so Varno zaseli, toda od Carigrada pomikali nazaj bodo se le potem, ko bo Turk vse pogodbe Berolinskega miru izpolnil. Sultan je angleško kraljico poprosil, naj zabrani napredovanje Avstrijancev v Bosni, kraljica je prošnjo odbila. Bivša francoska cesarica Eugeniya je obiskala našo cesarsko rodbino; za svojega sina, ki utegne še francoski cesar postati, išče nevesto. Pravijo, da je danjskega kralja najmlajša hčer izbrana. Po tem takem bi princ Napoleon postal svak ruskemu cesarjeviču, ki ima najstarejšo hčer za ženo. — Nemški liberalci in ob enem preganjanci sv. kat. Cerkve so pri volitvah propali, tem laglje naredi Bismark mir z katoličani. — Italijani so se nekoliko pomirili, vsaj na videž. Bržčas so jih naše zmage v Bosni postrašile.

Bosna in Hercegovina je bolj kakor do polovice v naši oblasti. Ne dež, ne slabe ceste, ne vročina, ne bolezn, ne turška divja sila ne more

naših junakov ustaviti; vse 3 ali 4 divizije marširajo sedaj zvečinom združene proti Sarajevu. General Jovanovič je iz Mostara 8. avg. odposlal v Stolac 32. reg. in se polastil tega mesta, ki šteje 3600 prebivalcev; glavna moč je pa mahnila proti severu v planine in prodrila na stezi v Sarajevo do Konjice. Vojaki, kateri so mejo prekoračili pri Kostanjici in Novem, so zaseli zapadna bosenska mesta: Predor, Majdan, Sanski most in Ključ. Divizija vojvode Würtemberga je pa iz Gradiške hitro prišla v Banjoluko in potem z silnimi težavami marširala čez planine in pri Rogelji zadela na 1000 Turkov, naših je več palo mrtvih in ranjenih; med njimi nadlajtnant Doksat 17. reg. Turka so zapolili v pobeg, ga došli pri Varecarju 7. avg. in zgrabili 5000 Turkov pred znatnim mestom Jajcem. Boj je trajal 9 ur in je bil silno krvav; med mrtvimi je lajtnant Svoboda od 10. bataljona lovcev; ranjenih so v Varecar spravili 6 oficirjev in 140 mož. Turki so bili hudo tepeni, zgubili so veliko ljudi, 3 kanone in zapustili Jajce. Naši so potem hitro pritisnili naprej, 11. avg. zaseli Travnik z 16.000 prebivalcev in Vitež, kder bodo fem. Filipoviču podali roko. Ta je 5. avg. prišel v Maglaj in mestu 50.000 fl. plateža naložil, za kazni, da so husarje umorili. Potem je 7. avg. zgrabil Turke na planinah pred Žepcami. Naprej so šli Korošči na levi strani 7. reg. Marojčič, na desni Štajerci 47. reg. Hartung, na sredi pa 27. bat. lovcev. Največ so trpeli Hartung, ker so morali od 5. ure v jutru plaziti po planini, da pridejo sovražniku za hrbet, kar se je ob 4. uri popoldne zgodilo. Sedaj se začne hud boj po celi potezi; lovci so na sredi v naskoku vzeli turško karaulo (leseno čuvarnico), ob enem so Marojčič in Hartung pritisnili, Turki začnejo bežati, pa vsi ne morejo pet odnesti, 1 celi bataljon je ulovljen, 360 mož in 18 oficirjev, sami lepi ljudje iz Azije, vsi iz nova oblečeni in orožani; palo je več kakor 400 Turkov; vseh je bilo okoli 6000. Zmaga je bila lepa; Žepce in vsi klanci do Vranduka in Zenice so Turki zapustili. Ali tudi naših je bilo mnogo ranjenih in mrtvih. Od reg. Hartung usmrten bil je bataljonski adjutant nadlajtnant Kubin. Sedaj hitijo naši junaki proti Sarajevu, kder jih divji Hadži Loja pričakuje za dvojno vrsto šauc.

Za poduk in kratek čas.

Nesrečni husarji.

Avstrijske husarje smemo ponosno šteti med najlepše in najboljše konjenike na celem svetu. Slujejo pa tudi v zgodovini naše armade kot najdrznejši jezdec. Zato pa je vse prebivalstvo, tudi samega svitlega cesarja, nemilo dirnola nesreča, ki je 4. škadrono 7. husarskega regimenta v Bosni zadela. Skoro polovica bila je ubita ali ranjena. Od 145 mož je samo kakih 58 prišlo nepoškodovanih nazaj do predstraž glavne vojske.